

Dèek'àowo Kò Nàts'edèe Wenihť'è

Edzanék'e dèek'àowo

kò nàgedèe gıgha

godii dek'eèht'è

Weyii Dek'eèht'èe

3 Dii Kòh'èht'èe Wegho

4 Dèek'aowo Kò Goyats'et'è

Goyii Gok'aàts'ehtaa.....	4
Ƙadli eyits'ò wedaj'òò.....	4
Ts'atà Wet'àhot'ii.....	5
TV eyits'ò satsòkwè Wegodii.....	5
Ti.....	5
Goyii Ts'eh'aa Wek'èhodii Nàts'ehdii.....	5
Satsòbehchii Whelaa K'è.....	5
Ƙadli Agots'eh'ii hanì-le-dè Sìinagots'eh'ii.....	5
Tits'aàdia Wek'èhodii.....	5

6 Kò Nàts'ehdii eyits'ò Sòmba Nèts'è'aa

Kò Nàts'ehdii.....	6
Sòmba Nèts'è'aa.....	6

7 Nàowo Ts'ii'òò eyits'ò Gots'òho'òii

Kò Goyii Nàts'edèe Gha Kò Nàowo.....	7
Asii Wet'àar'aa t'à Gots'àgedii.....	8
Dò Gha Whatsòò Gò'òò.....	8
Tsìgowii.....	8

9 Nekò Sìgòphwhò

Sìgots'iihwhò eyits'ò Sìinagò'ii.....	9
Sìgots'iihwhò eyits'ò Asagodee Ts'è.....	10
Asii K'ets'aa While Anehwhò.....	11
Satsòet'ee.....	11
Goyii Asii Whelaa.....	11
Dek'enats'ehtsee Kò.....	11
Tòhts'ii eyits'ò Wet'à Nats'et'ii.....	12

Wet'à Asii Goahwee Wexoedii.....	12
Wet'à Ti Whek'òò.....	12
EK'aak'òò eyits'ò Asii Eyii-le gha EK'aak'òò'è'ii.....	12
Ti.....	12
Goyii Gòk'òò.....	12

13 Asagode Ts'è Gò'òò

Goòk'òò Ts'è Wexoedii, Ƙo gha satsò dedii, Nàèdri'ii Daedii (CO).....	13
Gòk'òò Ts'è Kehoahdii.....	13
Ƙo eyits'ò Nàèdri'ii Daedii (CO) gha satsò ezeh.....	14

15 Dèek'aowo Kò Xàts'eedè

Kò Nàgoehdii Kò Nàowoò ghò'ò'è.....	15
Kò ts'ò K'àowo Kò Nàowoò ghò'ò'è.....	16
Xàgogeh'aa.....	16
Xàgò'aa gha Kò K'ahotaa.....	16
Kò Wek'èhodii Sòmba Gogh'ezee / Tsìgoowoo Nàts'ehdii.....	17
Kò Nàgoehdii Kò Gots'òò Xàèht'aa.....	17
Kò Nàgoehdii Asii Wheh'aa Yets'òò Xàèht'aa.....	17

18 Edzanèk'è Kò K'àodèe eyits'ò Kòta gha Kò K'àodèe

Kòta Kò gha Kàodèe.....	18
Hòila Nìdè Amèe ts'ò Gots'ede.....	19

20 Kò Nàgòts'ehdii Nih'èk'ò Wegodii

21 Kòta Amèe Ts'ò Gots'eeda

Dii Kònjihf'è Weghọ

Edzanèk'e dọ gha kọ whelaa sịi sataat'èè dọ kọ nàgeehdii t'à goyi nàgedèè sịi dii njihf'è gigha họt'e eyits'ọ jzhii eyii weghọ dii dek'eèhtf'e:

**KÒ NÀGOEHDÌI DỌỌ EDEGHA NÀOWO
ITỌỌ EYITS'Ọ AYÌI WETS'Ọ HOÒLJÌ.
KÒ TS'Ọ K'ÀOWO EDEGHA NÀOWO
ITỌỌ EYITS'Ọ AYÌI WETS'Ọ HOÒLJÌ.**

Kò Nàgoehdii Dọọ kọ nàyehti t'à dọ gha kọ gòrọọ goyi nàde ha òlìle. Dọ gha kọ whelaa sịi dọ sọm-ba ịọ yehtsi-le gha dek'aṣi nàedi agehṣi. Jdaà Kò Nàgoehdii gha denahk'e dèdì-le, ịfèhkọ hazọọ t'à dàtọ sọm-ba hoṣèè ghàà.

Edzanèè Kọ Gha K'àodèè (NWT Housing Corporation gòyeh, ịlè) dọ gha kọ whelaa gít'aa weghàlada.

Kọta deṣọatọ Edzanèè Kọ gha K'àodèè sịi Kọta Kọ gha K'àodèè (LHO) kọ ts'ọ k'àowo gii ịi gha gogeèhtf'è.

Edzanèk'e sataat'èè kọ nàts'ehdi wenàowò *Residential Tenancies Act* eyits'ọ Residential Tenancies Regulations gits'ọ k'agedè.

Sataat'èè dàtọ k'èxa kọ nàgoehdii haṣi-le-dè dii kònjihf'è k'è dek'eèhtf'èè eyits'ọ *Residential Tenancies Act* haṣi-le-dè Residential Tenancies Regulations xèht'e-le njidè eyii Act haṣi-le-dè wenàowò dek'eèhtf'èè sịi k'àowo họt'e.

FORT RESOLUTION

Dèek'àowo Kò Goyats'etfa

Goyii Gok'aats'ehtaa

Dò goyietfa wekwe kò ts'ò k'àowo eyits'ò dò kò nàgoehdii sù kò goyii dàgòht'e eyits'ò asii goyii whelaa xè dàgòht'e gha efexè gik'aahta ha naà. Eyii goyii wek'ats'eehta wiyeh. Dàgòht'e gha nìht'è sìgehzi, kò wenjht'èichii, asii tsùwoo si wexè.

Kò ts'ò k'àowo eyits'ò dò kò nàgoehdii kò wek'ahotaa wegodiì efexè gighaada, gik'e xàyagehti dè nezi ha, eyit'axò dè kò xè dàgòht'ee gha'ifak'aà edizi dek'enèget'è. Sùlài dzeè gots'ò kò wek'aahòto t'axò kò ts'ò k'àowo, dò kò nàgoehdii kò k'ahòtògò wenjht'è xèht'e,ifè yeghàza ha.

Ladli Eyits'ò Wedaj'ògò

Goyageedè ha nìkw'oo nìdè kò ts'ò k'àowo ladli dò kò nàgoehdii ghàyewa. Dò kò nàgoehdii asii ghòò-le wedaj'ògò fadii ayele ha-le. Dò eyii-le goyii nàdèe ladli niwo nìdè dò kò nàgoehdii edets'ò kò ts'ò k'àowo dayeehke ha. Dò kò nàgoehdii sù dò,ifè gha kò gòògò gha ladli,ifè zò weò'tà, ladli nàke dò fexè nàgedèe gha.

Ladli Dikòèt'ii

Dò kò nàgoehdii giladli dikòèt'ii nìdè kò ts'ò k'àowo ts'ò hagedi ha ne. Kò ts'ò k'àowo wedaj'ògò hazòò fadii ayele ha nìdè dò kò nàgoehdii dii nàyeehdii ha:

- Ladli wegòò eyits'ò wedaj'ògò wegòò hazòò t'à dàt'ò sòòmba eji nàyeehdii ha.
- Wek'e eghàladaa (ifè sadzeè wek'e eghàladaa).
- 10% wenjht'è sìzi eyits'ò GST.

Dò Kò Nàgoehdii Wets'òdaànj'ògò

Kò ts'ò k'àowo la t'axòò dò kò nàgoehdii gha enixàachii nìdè kò gòògò dàt'ò k'èxa wets'òdaàxàet'ii xèht'e dò nàyeehdii agehzi,ifè sadzeè dò gha k'ehogèza wexè.

TS'ATÀ WET'ÀHOT'JJ

Dŏ kŏ nàgoehdii k'aak'ŏt'ii sata-àt'èè denih't'è nàyehdii ha ededj wets'ŏ hoòli. Kŏ goyaetfa n'idè k'aak'ŏt'ii n'ih't'è k'e nagele ha dii-le ha hŏt'e.

TV EYITS'Ō STASŌKWÌ K'ALEMÌ

Dèek'òowo kŏ nàgedèè hazŏŏ edets'ŏ TV eyiits'ŏ satsŏkwì k'alemì ededj gits'ŏ hoòli. TV wek'e we-satsŏ nàraa, satsŏ nedèè nàraa, hanì-le-dè kw'at'fa dawhetŏŏ hanii ek'ègewa ha giiwŏ n'idè kŏ ts'ŏ k'òowo n'ih't'è k'e hŏŏŏ gòhdi ha ne.

Ti

Dàanì ti goadii ghàà kŏ gòŏŏŏ ghaxeèt'èè dii haàtŏ t'à get'j ha dii-le:

- Jfè dzeŏ gha dŏ jfè gha n'idè 90 litres gots'ŏ ti waedi ha – satsŏbehchjii t'à
- Jfè dzeŏ gha dŏ jfè gha n'idè 265 litres gots'ŏ ti waedi ha – ti t'ii t'à

Weŏŏŏ t'j g'at'at'jii sii dŏ goyii nàgedèè sii ededj nàgehdi ha.

KŌ NÀGOEHDÌI ASAGODEE TS'À NÀGEHDÌI

Kŏ nàgoehdii asii gehfa asade ts'à nàgehdi ha hŏt'e. Eyii wet'à gits'ŏ asii whelaa asade ts'à nàedi ha hŏt'e.

Kŏ nàgoehdii wets'ŏ asii whelaa sii kŏ ts'ŏ k'òowo wets'ŏ hoòli niile.

SATSŌBEHCHJÌ WHELAA K'È

Jfèkŏ gòŏŏŏ gha satsŏbehchjii whetŏ k'è gòŏŏ n'idè goyii nàdèè zŏ wegħa gòŏŏ hŏt'e. Dŏ fadji dŏ eyii-le goyii nàdèè wet'axŏŏ webehchjii whetŏ n'idè nageesì agele ha dii-le dŏ kŏ nàgoehdii sii nàyehdi ade ha.

ŁADJÌ AGOTS'EH?JJ HANÌ-LE-DÈ SÌINAGOTS'EH?JJ

Dèek'òowo kŏ nàgedèè sii edekŏŏ goyii fadji agele ha giiwŏŏ n'idè kŏ ts'ŏ k'òowo hŏŏŏ gòhdi dek'eèht'èè weŏchi ha hŏt'e. Siiinagoŏŏ, goyii, mòht'a: kŏ dèniŏŏŏŏ hŏfèè, n'ih't'èti t'à aat'èè, siet'jii agots'ehjii eyii hanii wexe.

TITS'ÀADIA WEK'ÈHODÌI

Dèek'òowo kŏ nàgedèè sii kŏ ts'ŏ k'òowo hŏŏŏ gòhdi n'idè goyii tits'aàdia k'ègedi ha asanì-le. Dèek'òowo kŏ nàgedèè sii tits'aàdia k'ègedi n'idè dii jzhi dek'eèht'èè gha gits'ŏ hoòli hŏt'e:

- Kŏ goyii hanì-le-dè dŏ aget'jii k'è tŏigŏwi.
- Dŏ goyii nàgedèè, dŏ goga geèhk'w'ee, hanì-le-dè kŏta eghàlagidèè dŏŏ gha tits'aàdia gidagòhwhò.

Tit'aàdia gits'ihŏŏ gots'eèdii n'idè kŏ ts'ŏ k'òowo dŏ goyii nàdèè wets'ŏ ne sii tits'aàdia wedŏ anele hanì-le-dè xàit'fe, yèhdi ha sŏni.

TITS'ÀADIA WEK'ÈHODÌI GHA SŌŌMBA NÈTS'E?ÀA

Dèek'òowo kŏ nàdèè sii tits'aàdia wets'ŏ n'idè kŏ ts'ŏ k'òowo tits'aàdia gha sŏŏmba n'jra yèhdi ha dii-le. Dàtŏŏ sŏŏmba nàyehdi ha sii jdaà asii nàedi k'è gha tanii ts'ŏ dek'aŏŏ eji hŏt'e. Dŏ goyii nàdèè tits'aàdia jfè weŏŏ wets'ŏ n'idè tits'aàdia jfè gha nàgehdi. Sŏŏmba nèŏŏŏa wet'à asii tŏigŏwii, hanì-le-dè tits'aàdia wets'ihŏŏ goyii denahk'e gok'enaetse, wesŏŏmba ghàhoòwoo sii dŏ kŏ nàgoehdii wets'ŏŏŏdi ha.

Dŏ goyii nàdèè sii tits'aàdia gha sŏŏmba niŏŏŏŏ-le dii haŏŏŏŏ n'idè:

- Dŏ asii t'à wehŏŏŏa t'à tits'aadii yegħa k'ehŏŏa.
- Sept. 1, 2010 gots'ŏ, hanì-le-dè wekwe gots'ŏ kŏ nàgoehdi, goyii nats'edèè nàowò tits'aàdia k'ègedii gha esanì-le dek'eèht'èè.

KŌ NÀGOEDÌI GOYII DŌ DÀTŌŌ NÀGEDÈ

Dŏ dàtŏŏ kŏ goyii nàgedèè sii kŏ nàgoedii nàowò k'è dek'eèht'èè agedle ha hŏt'e, kŏta kŏ gha k'òodèè g'at'fa.

Kọ Nàgoedii Eyits'ọ Hotii Sọ̀m̀ba Wek'e Nii't'a

KỌ NÀTS'EEHDII

Kọ ts'ọ K'òowo, ịfè xo taat'ee, ịfàà zọ kọ nàedii gha datfo sọ̀m̀ba t'à gots'adii gha nayehtà. Ịfè xo datfo sọ̀m̀ba, ịfèkọ gehtsi eyits'ọ datfo sọ̀m̀ba k'èxa kọ nàgoedii weghàà agot'ị. Dọ kọ nàgoehdii sii datfo sọ̀m̀ba yehtsi, sii ịadji adza nide kọta kọ ts'ọ k'òodèe ts'ọ hagedi ha, nagehtà anagele gha. Kọ nàgoehdii sii dèek'òowo ts'àgeehdii gha Canada Revenue Agency xè denjht'è segele ha họt'e, eyits'ọ gijih'è Edzanèk'e Kọ ts'ọ K'òodèe gighàeda ha diti-le. Sọ̀m̀ba Nàzèe Zaà k'e xo taat'èe wet'à asii danigedèe gha eyii godi t'à aget'ị.

Kọ nàgoehdii eji sii goyaetfa wekwe, ịfè sa dakwefọọ whezọọ nàyehtà ha họt'e. Sa taat'èe dze dakwefọọ whezọọ k'e kọ ts'ọ K'òowo ts'ọ kọ nàyehtà ha ne. Kọ nàgoehdii nide kọ ts'ọ K'òowo kọ nàedii wenjht'è yeghàra ha họt'e. Kọ nàgoehdii sii họt'ii nàyehtii wegha dèti nide ekòet'ii kọ ts'ọ K'òowo ts'ọ hadi ha, hanjide nayelee ha wegha njht'è seèdle ha.

KỌ K'E SỌ̀M̀BA NÈTS'E?ÀA WEK'EHODII

Kọ nàts'eehdii wenàowo k'e datfo sọ̀m̀ba kọ k'e nii't'a ha sii dek'eèht'è. Kọ nàgoedii kọ goyaetfa kwe tani ts'ọ nàyehtà ha họt'e. Tai sa njide wek'è nàyehtà ha họt'e.

Wek'e sọ̀m̀ba nii't'aa sii kọ nàgoehdii sii kọ goyaetfa kwe kọ k'e sọ̀m̀ba nii't'aa họt'e. Ịfè sa kọ nàts'eehdii xètfo eji lanì.

Sọ̀m̀ba Wek'èhodii

Kọ ts'ọ K'òowo, kọ k'e sọ̀m̀ba nii't'aa eyits'ọ sọ̀m̀ba wetat'ii sii yek'èdi, sọ̀m̀ba eyii-le whelaa gots'ọ whatsoọ yek'èdi. Kọ nàgoehdii xàgedèe ts'ọ gigha hotii wek'èhodii.

Nàowo Ts'itòọ eyits'ọ Gots'ọhoòlụ

KỌ NÀGOEHDỊ XÈ NÀOWO HOŁÈ

Dọ kọ nàgoehdị ha nịdè ed-edị eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo xè kọ nàgots'eehdị nàowò k'e dīzị dek'enèget'è. Eyi nàowo sī wenih'è k'e nàyaeti họt'e. Kọ nàgoehdị eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo sī wenàowò ghàà k'ehogera ha họt'e. Ayi nàowo gītọ eyits'ọ asī gits'ọhoòlụ sī *Residential Tenancies Act* wek'èè agot'ị.

Kọ nàgoeehdị sī dīzị dek'enègeet'èe kwe kọ nàowò geniedị gha gik'eyahtī gīgha wet'aaà họt'e. Kọ ts'ọ k'àowo eyits'ọ kọ nàgoehdị ñ'ak'aa kọ nàowò k'e gīzī dek'èht'èe sī wèht'ee gịochi ha.

Dọ eyi-le kọ goyi nàgedèe, kọ ts'ọ k'àowo eyits'ọ nàowo **whe?ọọ nats'ee'ị**

Kọ nàgoehdị sī dī hanī k'ehora ha-le:

- Dọ eyi-le goyi nàgedèe eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo asī gits'ọ sī daechi ha-le.
- Dọ eyi-le goyi nàgedèe eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo gixè nàgoedèe ayele ha-le.

Dọ kọ nàgoehdị sī dọ eyi-le goyi nàdèe wets'ih'ọ gots'eedī sī kọ ts'ọ k'àowo ts'ọ hadi ha dī-le. Kọ ts'ọ k'àowo dọ wets'ih'ọ gots'eedī sī sīyele gha wets'ọhoòlị.

Nàowo Wets'aat'ọọ K'ehots'ezaa

Kọ nàgoehdị sī dī hat'ị ha-le:

- Kọ goyi asī wets'aat'ọọ k'alawo ha-le.
- Kọ goyi dọ eyi-le asī wets'aat'ọọ hohts'ị ayele ha-le.

KỌ NÀGOEDII XÈ NEZII HAWEE

Dọ kọ nàgoehdii Kọ Naowò k'eezi nìdè kọ ts'ò k'àowo sù kọ nàgoedii xè nezii hawee yexè yek'eyahti ha. Kọ Nàgoedii xè Nezii Hawee sù asii weghàlats'edaa dek'eèht'èe họt'e, weghàà asii hazòò weghàladàa nìdè kọ ts'ò k'àowo dọ xàgoe-hàa ts'à yet'à at'i, eyii wexè dọ xàweeàa ts'à yatì gighàà.

ASII WET'ÀAÀÀ T'À GOTS'ÀHODII

Asii wet'àaàa t'à gots'àhodii sù goyii gòkòò, tì whekòò eyits'ò tì whek'òò, ek'aàkòt'ì, eyits'ò asii eyii wet'àhot'ì si. Eyii wet'à gots'àhodii kọ nàgoehdii nàowò k'e dek'eèht'è nìdè kọ ts'ò k'àowo hayele ha wet'aa whela họt'e, dajwaà ts'ò dọ kọ nàgoehdii goyii nàdè ha ts'ò.

DỌ GHA WHATSQỌ GÒ?QỌ

Kọ ts'ò k'àowo dii ghọ kọ nàgoedii goyaetfa ha:

- Kọ nàgoedii nàowò ts'òghk'e asii siinadle gha kọ goyii ha, siinagodle, satsòetfee k'aehta, hanì-le-dè tìk'et'òò, haniani.
- Xo taat'eè kọ goyii tsìgowii ts'à siigòghwhọ hotii gò?qọ eyits'ò wet'à goyii gòkò gha.
- Goyii nàts'edèe k'è gok'aahta.
- Edahxọ dọ fadui goyii nàgedèe gha gok'ageehta gha.

Kọ ts'ò k'àowo dọ goyii nàgedèe sù 24 sadzeè dek'eèht'èe goghàyea ha, eyits'ò k'omòòdòò ek'èdì nù?gọ nìdè eyii nìitfa ha. Ayii ghọ eyits'ò dàht'e dè goyaetfa ha sù hadi ha. Dọ kọ nàgoehdii sù dze fadui hanì-le-dè dàht'e wegga dì-le hadi ha dì-le.

Hanikò kọ ts'ò k'àowo nìht'è wede asii dii hatfòò ghọ goyaetfa ha dì-le:

- Hoila agòdzà – kọ nàgoehdii goyii wheda-le kò.
- Kọ nàgoehdii hẹ?e di.
- Kọ ts'ò k'àowo dọ goyii nàdèe sù kọ gots'òò xàetfa niwọ - hadi-le-t'ii xàetfa.

KỌ TSÌGOWII

Kọ nàgoehdii sù dii wets'òhoòli:

- Ko goyii ayii dàttò t'à tsìgòwo sù ekòet'ii kọ ts'ò k'àowo ts'ò hadi ha.
- Edeqì hanì-le-dè xàhtòò gígà agiit'e tsìgògiihwhò k'èxa nageehdi ha. Kọ ts'ò k'àowo, dọ goyii nàdèe sù wenjht'è yets'ò ayele ha, taenò dze? t'à nàyeh-dì ha họt'e.

Dọ efadui goyii nàdè-le sù kọ tsìgiihwhọ nìdè dọ wekò agòht'ee sù kọ ts'ò k'àowo eyits'ò kw'ahiti ts'ò hadi, asii wedihofèe nàowò ghqità ne t'à.

Kọ ts'ò k'àowo dọ goyii nàdèe edeqì ayii là niwọ nìdè dọ goyii nàdèe sù kọ siinagodle nàyehdi ha họt'e.

KỌ GOKW'ỌQ GÒ?QỌ

Dọ kọ nàgoehdii sù edekò wheda ha-le nìdè:

- Ehts'ok'eyats'ehti Zaà k'è gots'ò - Satto Zaà gots'ò dọ kọ nàgoehdii sù wekò naàng-daà-dì dze? ts'ò gokw'òò gò?qọ ha nìdè kọ ts'ò k'àowo ts'ò hadii dek'enèyet'è ha họt'e.
- Tòts'ì Zaà gots'ò Ìdahtèe Zaà gots'ò dọ kọ nàgoehdii sù wekò fòhdi dze? ts'ò gokw'òò gò?qọ ha nìdè kọ ts'ò k'àowo ts'ò hadii dek'enèyet'è ha họt'e.
- Dọ ifè goyii nàdèe sù kọ goyii wheda ha nìdè kọ ts'ò k'àowo ts'ò hadi ha.

Nekò Sìgqohwq

SIIGOTS'JHWHQŌ EYITS'Ō SIINAGO?J

Kò ts'ò k'òowo asìi hazòò t'à nezìi gòròò sù nezìi etfee ayìihwq ha. Nàowo wheṛṛò weghàà wet'à hotìi ts'eeda, hotìi gòròò eyits'ò nàowo ghàà wet'à ts'èhwhìi ts'edaa t'à agot'ì ha.

Jfè xo taàt'e lanì kò ts'ò k'òowo dṛ nàgedèe k'è goyaetfa ha, wet'à asìi hazòò etfee asade ts'à sìgqohwq ha:

- Satsò hazòò wet'à goyìi gòkòò, satsòetfee, tìwhekòò t'à satsòetfee, tì whekòò wetṛ
- Ek'aàk'otf'ìi nìràà
- Tìk'etf'òò
- Ło eyits'ò nàèdìt'ìi daèdìi gha satsò ezeh
- Wet'à kònaekwìi dawheṛṛò

Dṛ wekò goyagedèe gha naàṅ-daà-dì sadzeè gìghàrà ha eyits'ò k'òomòdṛò ek'èdì nìṛṛò gots'ò xèhts'ò ek'èdì nìṛṛò gots'ò aget'ì ha. Dṛ goyìi nàdèe sù goyagedèe agole ha.

Dṛ goyìi nàdèe sù asìi t'à wets'àhodìi xè wehoeṛa hanì-le-dè etfe-le adzà ṛìdè ekòet'ìi kò ts'ò k'òowo ts'ò hadì ha hṛt'e. Kò ts'ò k'òowo jwhàà sìyele ha dìi-le dè hayele ha hṛt'e.

SACHS HARBOUR

SIIGOTS'JHWHQỌ EYITS'Ọ ASAGODEE TS'À

Dọ gọyì nàdèe sìi edekọ sìgqihwhọ ha, asagodee ts'aa, eyits'ọ nàowo ghàà k'ehogeṛa ha.

Jọ hoòlà, dọ gọyì nàgedèe nàowo dek'eèht'èe weghàà k'ehogeṛa ha họt'e:

- Kọgot'aà eyits'ọ dechitè, dechìehka k'èe, dexats'edèe k'èe, ejak'è, whék'òo nàìṛaa, satsò, dek'enats'ehtse k'èe, tsòtò, wek'e bòxàet'èe k'èe, hanìì wek'enàatsòò anehwhọ.
- Satsòetfèe wek'e nìhts'ì gha xàgòṛàà wegà gọṛtfoa anehwhọ.
- Wenadaḡ dahtòḡwòà, asìì gọyìì whelaa, hanì-le-dè asìì eyì-le wenadaḡ nèahwhaa-le.
- Gọyìì eyits'ọ gomòht'a dechìehka k'e asìì whelaa anehwhọ-le.
- Mòht'a gots'ọ enìjìtọ k'è eyits'ọ dechìehka k'è goli eyits'ọ zah whìle anehwhọ.
- Hotìì gòṛṛọ eyits'ọ mòht'a asìì whelaa sìi sìgonehwhọ eyits'ọ tìì nìṛàà gots'ọ kọ gòṛṛọ ts'ọ wek'e k'ets'edèe k'è sìgonehwhọ.
- Asìì k'enìjìlaa anehwhọ-le.
- Goli eyits'ọ zhaṛṛọ anele.
- Edzaà agot'ì nìdè ejak'è enìjìchì.
- Chekoa satsòbehchìì k'è whela nàgogeze ha nìile, dexats'edèe k'èe, dechìehka k'èe, eyits'ọ edjì gìgha hoejìì, hanì-le-dè dọ eyì-le gọyìì nàgedèe gha gots'eèdìì hogìhts'ì-le.

- Asìì ghọ daṛahke ha dahwhọ nìdè kọ ts'ọ K'òowo ts'ọ goahde, asìì k'ets'aa weghọ, daèhte gots'ọ zàa, eyits'ọ d'ìḡ sì.
- Ek'aak'ọṛọ, wek'èts'ìhchìì, dek'èìṛaa etfèè-le, eyits'ọ wet'à ts'et'ìì dè ekìì dàgòdìì lagòdìì, wet'à k'aak'ọṛt'ìì etfè-le anat'ì nìdè kọ ts'ọ K'òowo ts'ọ haahdi.

DII HAAHLE-LE:

- Chekoa gìt'àsṛnàdèe eyits'ọ asìì eyì-le gits'ọṛ sìì enìjìtọk'èe eyits'ọ dexats'edèe k'è k'enìjìlaa anehwhọ-le.
- Nekọ gọyìì dọ dàgòṛṛọ anehwhọ-le, dọ gìṛzì dek'eèht'èè-le hanì-le-dè hẹṛṛ gììhdì-le sìì gọyì nàgedèe anele-le.
- Asìì dek'eèht'èè mòht'a enìjìtọ k'e dawhehchì anele-le.
- Kọ ts'ọ K'òowo nìht'è k'e hẹṛṛ nèhdì wedẹ tìdàèh-teè t'à net'ì-le.
- Asìì wets'ọ t'fè xàewìì hanì-le-dè wets'ọ t'fè dèk'òṛọ xàewìì sìì nekọ gà mòht'a whelaa anele.

AKLAVIK

ASÌI K'ETS'ÀA WHÌLE ANEH-WHŌ

- Asìi nefaet'ii sii ekò-t'ii wedeichi. Nejiq wets'ò tikw'à eyits'ò wedii naàng-daà-djì sadzeè ts'ò goyii whelaa aneh-whŏ.
- Weghŏ sèts'ezee daht'ògò tŏgò yii hòt'ò wedaàwhodi anehwhŏ hanì-le-dè ejatŏ yii wek'enedi. Njìht'èwò, hanì-le-dè njìht'èwòtŏ yii wek'enedi-le, asìi k'ets'àa gehxàa xè weyii eyè nègele ha dī-le.
- Edjì togoòt'òdo xè nagòhtsoo weghŏ sèts'ezee ts'ò gŏgŏwà-le sii ats'ògò ekŏ godejidi.
- Asìits'ii dahtŏgò tŏhts'ii yii nezjì wedàwhòdii yii whŏghfa, eyits'ò dzetaat'èè xàihxè.
- Kw'àà k'enaatsò-le k'enjìlaa anehwhŏ-le, toghàà hawet'è-le. Ekòet'ii wek'enajhtse ha dīi njidè kw'àdatfèè xè ti ta wheghfa.
- Wet'à ts'it'òichii ats'ògò wet'à weghŏ sèts'ezee gwia eyits'ò asìi k'ets'àa gŏzeyè tŏ'ihchi.
- Tik'èt'òdo wets'ò satsòweè wek'e sii gŏgkw'à njidè kò ts'ò k'àowo asìi t'à wemŏghdŏ ayiile eyits'ò ti wedaàdoo k'è eyits'ò tiweè k'è ti xàewii sii sīyīile.
- Tsòkŏ goyii gots'ò njìhts'ì xàwii nezjì etfe anehwhŏ eyits'ò wet'à goyii njìhts'ì ets'aet'òdo eyits'ò gŏgkw'àà gògŏg sii goyii ti whìle ayehwhŏ.
- Goyii asìi k'ets'àa gŏhŏ newŏ njidè ekòet'ii kò ts'ò k'àowo ts'ò hawjidi.

SATSŌETLEE

Kò ts'ò k'àowo satsòetfèe gha tfe denidàdexaet'ii fadji ayele ha wets'ò hoòjì.

Dŏ goyii nàgedèe sii asìi t'alàa ghŏ satsòetfèe njìtfa njidè ekòet'ii kò ts'ò k'àowo ts'ò hadi ha wets'ò hoòjì.

GOYII ASÌI WHELAA

Kò ts'ò k'àowo, goyii kò gògŏg gha wek'òdo najaa, satsò, haàtŏg zŏ goyii whelaa ayele ha. Wede asìi goyii whelaa eyii-le wexèe sii nexè nàowo hòjii wek'e dek'eèht'è adle ha.

DEK'ENATS'EHTSEE KŌ

Dii hagŏht'e njidè dŏ goyii nàdèe sii ekòet'ii kò ts'ò k'àowo ts'ò gode ha:

- Tsòtŏgò, weyii dek'enats'ehtsee, hanì-le-dè ti xàet'ii k'è enènjì-la.
- Dek'enats'ehtsee k'è njìhts'ì ets'aet'òdo sii wedagoòhwhò. (Wet'ii xanehdà-le, ekw'àà agode ts'à gha hŏt'e.)
- Ti whekŏgò whìle.

DÀANÌ GOYII GOJHKW'ÀH-LE ATS'IIHWHŌ GOJHKW'ÀH WET'À EKW'À GÒHLÈ

Jdaà asagode ts'à edjì gokw'àh gots'ò agot'ii sii wexŏihdi ha:

- Kò whatsoŏ gòlaa gha, dahmò k'abàa ti njjii k'èe eyits'ò ti hodàet'ii k'è sīgòdle ha njidè kò ts'ò k'àowo ts'ò gŏjide.
- Jwhàgè seèdle gha tik'èt'òdo det'ee wegodi k'e gŏjide.
- Mòht'a ts'ò njìhts'ì xàwehts'ii gha wet'à njìhts'ì ets'aet'òdo detfaà anele, bòxàet'èe t'à sii gokw'àh agot'ii njidè, eyits'ò edek'enats'ehtse njidè.
- Sjlài nagea ts'ò sadzee ezaa njìhts'ì ets'aet'òdo k'e wheŏgò adlà njidè wet'à dek'aŏjì goyii gokw'àh agode ha.

ASÌI EKW'ÀÀ LANÌ WÈGOAT'J NEEWŌ NJIDÈ NETS'Ō KŌ TS'Ō K'ÀOWO TS'Ō GOJDE.

TỌHTS'ÌI EYITS'Ọ WET'À NÀTS'ET'JJ

Dọ gọyìi nàgedèe sìi dii hagele ha họt'e:

- Asìits'ìi hazòò eyits'ọ asìi wet'à nats'et'jj tọh kọta dèek'àowo nàowòò k'èè ne sìi yìi gewa ha.
- Ayìi dzèè k'e negiwa ha sìi yek'èezọ ha.
- Asìi nechàa wedèè gọyìi elaa làanìi sìi t'asìi nìahwaha.

Dọ gọyìi nàgedèe sìi:

- Asìits'ìi eyits'ọ wet'à nats'et'jj mòh't'a kọ gà whelaà aahfele, dekets'itfa k'èe, hanì-le-dè mòh't'a dagòrọọ k'èe.

WET'À ASÌI GOAHWHEE WEXOEDII

Dek'aḡi asìi ts'ò sọòmba k'ehowii eyits'ọ kọta gomọò gòrọọ ts'agedi gha dọ gọyìi nàgedèe sìi dàanì gọyìi gòkọọ, ek'aàk'ọt'ìi eyits'ọ tì t'à aget'jj sìi gixoedi ha.

TIWHEKỌỌ T'À GOYÌI GÒKỌ (TIWHEKỌỌ T'À SATSỌ GOÌWII)

- Gòkọọ gha datì 49 C (120 F) k'e whetọ hanì-le-dè wek'aḡi eyits'ọ ƚadji adle ha-le.
- Jfè dzèè weḡò newhìle ha nìdè kọ ts'ò k'àowo ts'ò gqide.

EK'ÀÀK'ỌỌ EYITS'Ọ ASÌI EYÌI-LE GHA EK'ÀÀK'ỌQT'ÌI

- Wet'àat'jj nìdè zọ ek'aàk'ọọ ḡihtfa.
- Ek'aàk'ọọ weka wheḡọ wet'à dek'aḡi ek'aàk'ọt'ìi k'ehowii sìi zọ t'at'j.
- Asìi wet'à net'j-le sìi wets'ọdajhge.

TI

- Wet'à net'j ha sìi zọ t'à net'j.
- Neghòò k'enajhtse nìdè tì ts'ọdajhge.
- Hoòng nagia ts'ò tinafaat'òò t'à dek'enajhtse hanì-le-dè wek'aḡi.
- Tì wedats'ehge k'è tì det'e hanì-le-dè ts'òtọ tì xàewi nìdè ekòet'ìi kọ ts'ò k'àowo ts'ò gqide.

GOYÌI GÒKỌỌ

- Gọyìi gòkọọ gha datì 20 C (68 F) k'e whetọò anehwhọ.
- ?eht'jaj eyits'ọ wet'à gọyìi weyìits'erèè t'à net'j.
- Denahk'e edza zaà k'e ejak'è xàgọḡà-le anehwhọ.

Hotiì Gòṛṛṛ

KOÒK'ỌỌ TS'À HOTIÌ GÒṚṚṚ, ẸO DAEDII GHA SATSỌ EZEE, NÀÈDỊẸẸ DAEDII (CO)

Koòk'ọọ nìdè ọọ gọyì nàdèe sù dī hayele ha wets'ọ hoòjì:

- Kọ gọyì ọọ hazọọ xàgogewa ha.
 - Hagode kwe-t'ì edexè sùigoahfe, mòhtfa edjì efexè fàà nìahde ha eyì sì wexè, kọ gòṛṛṚ ts'ọ nìwà.
- Kọnaekwì kọ ts'ọ gqide.
 - Hòilaa gha wet'à gots'edee dek'eèht'èe edegà wheghfa. Kọ gots'ọọ xàts'edè ha gogjìhwhọ, eyigà edjì hotiì gòṛṛṚ gots'ọ gts'ọ gots'ede ha gogjìhwhọ.
- HòṛṛṚ nìdè enjìtọ hazọọ eyits'ọ ejak'è hazọọ ts'ọdaahchì.
- Satsọ ka tọ yì nìdè wedajìtọ t'à kọ ts'ọdaahchì.

DII HAAHLEÈ-LE:

- Asìì wek'èek'ọọ sù mòht'a xàahwha-le.
- Kọ naahkwì ha hoahdzà, got-sà-lea agòht'e nìdè zo, hanjìdè wet'à kọnats'èehkwì t'à dī-le.

GOÌK'ỌỌ TS'À KEHOAHDII

Dọ gọyì nàdèe sù kọgọìk'ọọ ts'à gots'adi gha dī hayele ha:

- Ts'et'ìì hazọọ nezzì nayeekwì ha.
- Ẹo eyits'ọ nàèdìjì daedii gha satsọ ezee dek'èjìra ha ne (asìì weka whehchìì anehwhọ-ìe).
- Asìì dītfe ha dī-le sù sats'ọetfee kọ gọyì wheghfa ha-le.
- Ats'ọọ sats'ọetfee kọ enjìtọ anehwhọ eyits'ọ sats'ọetfee gha njìhts'ì gọyì at'jì sù wedax-ajìtọ anehwhọ.
- Degee eyits'ọ wet'à kọ ts'ìihtfa Chekoa gits'à anehwhọ.
- Wet'à gọyì gòdwwì wenjìht'è ghàà wet'à net'ì eyits'ọ sìnèhwhọ.
- Ek'aàk'ọọ weka wheṛṛṛ dajìht-soo wechjì gha hòjì sù t'à net'ì.
- Ek'aàk'ọt'ìì hazọọ eyits'ọ dek'èjìraa hazọọ wexè hotiì nezzì hòṛṛṚ anehwhọ (nàatọ-le, ẓehjì-le, hanì-le-dè nàzà-le).
- Asììjìfè zọ gha ek'aàk'ọt'ìì t'à jìfè weghaxeèt'èe etfe anehwhọ.

DII HAAHLEÈ-LE:

- Ts'et'ìì jìt'òtsàa wetọ yìì nàjìkwìì, hanì-le-dè tọhts'ìì yìì.
- Sats'ọetfee njìhts'ì weyìì at'jì k'è njìhts'ì whek'òo at'jì t'à wenadà asìì wheghfa. Mòht'a gots'ọ njìhts'ì sats'ọetfee weyìì at'jì t'à nezzì etfe họt'e.
- Sats'ọetfee kọ gọyì asìì wheghfa.
- Tfe dèk'ọọ, eyits'ọ asìì dītfa ha dī-le sù kọ ts'ọ nìwà-le wheghfa.
- Daèhte k'e ts'edjìt'ì.
- Tọ satsọ k'a àila. Tfe t'à bòx-ajìht'è nìdè wexonehdi.
- Ek'aàk'ọt'ìì enjìtọ xàgòṛṛàa k'è wheghfa, hanì-le-dè dechjìtèwò wet'f'à.

Dīì hanì gòṛṛṚ nìdè ọọ gọyì nàgedèe sù kọ ts'ọ kàowo ts'ọ gogede ha:

- Ek'aàk'ọt'ìì nàzàa, tfeek'ọọ det'ee, hanì-le-dè sats'ọetfee wehooṛaa k'ègezọ.
- Ek'aàk'ọt'ìì wetọ yìì dek'èjìraà-le agòdzà.
- Ẹo gha sats'ọdedìì ats'ọọ dedi, (bòxàet'èe kò dī. Hanìkò wedaahgeè-le.)

**ŁO EYITS'Ò NÀÈDÌŁŁ DAEDII
(CO) GHA SATSÒDEDII**

Kò ts'ò k'òowo kò gòṛṛṛ hazòṛ
goyi ɓe eyits'ò nàèdìłł daedii gha
satsòzee whelaà ayele ha hɔt'e.

Nàèdìłł daedii sì nìhts'ì ɓè xàṛaa
hɔt'e. Wek'aàchì gòhɓì-le, ɓedì-le
eyits'ò dɔ yejì nìdè wets'àhodzì
hɔt'e. Wegha satsò dedii nìdè
kehòhdi.

Ło eyits'ò nàèdìłł daedii gha satsò
dedii enat'è-le nìdè dɔ hazòṛ
xàgedè ha hɔt'e. Hanìdè kò ts'ò
k'òowo ts'ò goahde.

Kò ts'ò k'òowo ɓo gha satsòdedii
sìyìhwhṛṛ eyits'ò ɓè xo taat'èè
wekò ɓadì ayele ha wets'ò hoòlì
hɔt'e. Satsòdedii ɓìhk'èa zò dedii
anat'ì nìdè wekò ɓadì adle gha
agodi. Hanìdè kò ts'ò k'òowo ts'ò
goahde.

**NÀÈDÌŁŁ DAEDII SÌ NÌHTS'Ì ɓÈ XÀṚAA HɔT'E.
WEK'AÀCHÌ GÒHɓÌ-LE, ɓEDÌ-LE EYITS'Ò Dɔ
YEJÌ NÌDÈ WETS'ÀHODZÌ HɔT'E. DEDII ADZÀ
NÌDÈ KEHOAHDI.**

Dèek'aowo Kọ Xàts'eedè

RESIDENTIAL TENANCIES ACT NÀOWÒ WETL'ÀÀ, DỌ KỌNÀ-GOEHDÌI NÀOWÒ ASÌI ẸỌ XÀ?AA GHỌ WEĐE ADLE HA DII-LE DII LAÒT'JJ GHA:

- Kọ ts'ọ k'àowo eyits'ọ ọọ kọ nàgoehdii enjhtf'è k'e efek'èaąwọọ dek'enègetf'è.
 - Hagedzà nìdè dzẹẹ t'ahòọyji ąwọọ sii k'e lek'èaąwọọ nàowò wede agele ha dii-le.
- Kọ nàgoehdii hanì-le-dè kọ ts'ọ k'àowo yati dek'èehtf'èe feghàgele ha.
- Kọ gots'ọọ xàts'etfa.

KỌ NÀGOEHDÌI KỌNÀOWO WEĐE AYEHA?

Kọ nàgoehdii nàowo wede ayelea eyits'ọ xàetfa ha niwọ nìdè taàno dzẹẹ yati dek'èehtf'èe kọ ts'ọ k'àowo ghàye?a ha.

Kọ nàgoehdii ọọ kọnàowò wede ayele gha kọ nàts'eelee gha k'àowo ts'ọ gode ha, kọ ts'ọ k'àowo:

- Asii tsjgąwọọ siyehzi-le nìdè.
- Asii wet'aa?aa t'à gots'adi-le (gòkọọ, ti, ek'aàk'otf'i) kọ nàgoehdii nàowò k'e dek'èehtf'èe sii.
- Asii ghọ-le kọ nàgoehdii ọọ gha gots'eèdii hohtsi.

Kọ nàgoehdii ọọ wèotf'i efetakwiigedè nìdè kọta kọ ts'ọ k'àodèe ts'ọ gogede ha dii-le, edzidọọ kọ nàowò wede agele gha gots'adi gha. Kọ ts'ọ k'àowo kọ nàgoehdii, f'è hanì-le-dè we?ọ xè nàowogòò yehtsi ha dii-le, wegga gò?ọ dè.

KỌ TS'Ọ K'ÀOWO KỌNÀOWO WEDĘ AYEHT'!

Nànowo ek'èts'àoṭ'ṭ' t'á hoṭ'ṭ' kọ ts'ọ k'àowo kọ nàowòò wedę ayele ha niwo nṭidè:

- Kọ ts'ọ k'àowo dọ kọ nàgoehdi sṭi taàṅṅ dzeṅ t'á yatṭi dek'èèht'èe yeghàzah ha hṭ'e.
- Eṭek'èhogṭṭṭṭ nàowòò taàṅṅ-daà-ṭ'ṭ' dzeṅ hanṭle-dè wek'azṭi nṭidè eyṭi gha nṭidè eyṭi dzeṅ k'e wetehowi hṭ'e.
- Kọ nàgoehdi dọṅ dèek'àowo kọ wets'ọ wets'at'ọ nṭidè kọ ts'ọ k'àowo kọnàowòò wedę ayele gha kọ nàts'eelee gha k'àowo ts'ọ gode ha dii-le.

Kọ ts'ọ k'àowo hoòṅṅ dzeṅ t'á kọ nàts'eelee gha k'àowo kọnàowòò wedę ayele gha yet's'ọ gode sṭi ha dii-le, kọ nàgoehdi hanṭle-dè dọ yegà geèhk'w'ee:

- Ats'ọṅ dọ goyṭi nàgedèe xè gots'eèdi hōgehtsṭi hanṭle-dè kọ ts'ọ k'àowo wets'ọ.
- Kọ goyṭi tsṭigogehwhi xè sṭigo-dle gha nàgehdi-le.
- Kọ nàts'edi gha k'àowo nàowo niṭṭṭṭ k'eaqṭ'eè-le.
- Kọ nàgoehdi nàowo wek'èa-hṭ'e gha gots'eèdi nàhogṭṭṭṭ.
- Dọ goyṭi nàgedèe hanṭle-dè kọ ts'ọ k'àowo gha hòila hogèhtsṭi.
- Ats'ọṅ kọ nṭihṭ'è nagele-le.

XÀGOGEEH'À

Xàgogeeh'à nṭidè dọ goyṭi nàdèe sṭi ayṭi dzeṅ k'e xàetfaà awedle ha sṭi xàgogeeh'à nàowòò nṭihṭ'è wṭòchṭi ha. Dọ goyṭi nàgedèe kọnàowòò eyṭs'ọ goyṭi nàts'edèe nàowòò xè nezṭi hawee k'è k'ehogezàà-le nṭidè kọ ts'ọ k'àowo dọ xàgogeeh'àa wenṭihṭ'è wṭòchṭi gha kọ nàts'eelee gha k'àowo ts'ọ gode ha dii-le. Kọ ts'ọ k'àowo asṭi dii haàṭṭṭṭ gha dọ xàgoeh'à ha dii-le:

- Asṭi wets'aat'ṭṭṭ k'elagedè.
- Sṭi dọ ṭṭṭṭ goyagele eyṭs'ọ dọ goyṭi aget'ṭṭṭ ha-le sṭi goyṭi nàgedè agogehṭṭi.
- Dọ goyṭi nàgedèe eyṭs'ọ kọ ts'ọ k'àowo gha gots'eèdi hōgehtsṭi
- Kọ goṭṭṭṭ eyṭs'ọ wemṭṭṭṭ gṭṭṭṭṭṭ sṭi tsṭogogehwhi.

Kọ nàgoehdi kọ nṭihṭ'è naelee gha ṭṭṭṭ nṭihṭ'ṭi nṭidè kọ ts'ọ k'àowo nṭihṭ'è t'á nenṭihṭ'è nṭilee giṭhdi gha kọ nàts'eelee gha k'àowo ts'ọ gode. Eyṭi nṭihṭ'è k'èṅ k'ehozàà-le nṭidè eyṭs'ọ nṭihṭ'è eyṭi-le t'á denṭihṭ'è nayelee gha whiaqṭṭṭṭ nṭidè xàgeeh'à gha dii-le.

XÀTS'EDÈE GHA KỌ WEK'ÀÀHOTAA

Kọ nàgoehdi xàetfa kwe kọ ts'ọ k'àowo xè kọ goyṭi dagṭṭṭ'è eyṭs'ọ weyṭi ayṭi whelaa k'àageeha ha hṭ'e. Dii sṭi xàts'edèe gha kọ k'ààhota hṭ'e.

Goyats'etfa gha kọ k'ààhotaa re-godi t'á xàts'edèe gha kọ k'ààhota. Kọ gṭṭṭṭ wenṭihṭ'èichṭi. Asṭi tsṭigowi gha sṭṭṭṭṭṭ whelaa gots'ọ asṭi tsṭiwo gha sṭṭṭṭṭṭ xagele, hanṭle-dè kọ nàgoehdi nàyehdi agehṭṭi.

Kọ ts'ọ k'àowo eyṭs'ọ kọ nàgoehdi sṭi eṭexè xàetfa gha kọ k'ààgehtaa wegodi k'e k'egēt'ṭṭṭ, weta godṭi nègezàa t'áaxṭṭṭṭṭak'áà dezi dek'enèget'è. Kọ ts'ọ k'àowo sṭià dzeṅ ts'ṭet'ṭi godṭi nṭihṭ'èṭṭṭṭ kọ nàgoehdi ghàyeza ha hṭ'e.

SQÒMBA NÈTS'E?ÀA GOG-HQEZEE / TSÌGQOWOO NÀTS'EHDÌ

Kọ nàgoehdii xàehtfa nɪdè kọ ts'ò k'òowo kọ tsìgowii gha gisqòmba whelaa sùu hoòno dzẹẹ tehowii kwet'iì goghoòyewaa wets'ò hoòlì, sqòmba wetaazaa with xè. Kọ ts'ò k'òowo sqòmba whelaa hazqò yek'èdì ha dī-le, hañi-le-dè wòhdaa zọ wet'à kọ nɪht'è nadla-le, hañi-le-dè kọ siinagodle gha.

Kọ ts'ò k'òowo sqòmba wòhdaa, hañi-le-dè hazqò asii gha yet'aat'ì ha nɪdè:

- Kọ goyats'etfa gha gok'aats'ehtaa eyits'ò xàts'etfa gha gok'aats'ehtaa wenɪht'è k'e gizi dek'eèht'èe sùu wenɪht'è whelaa ayele ha hq't'e.
- Eyiì godi nàke wenɪht'è kọ nàgoehdii ghàyeʒa ha hq't'e.
- Hoòno dzẹẹ tehowii kwet'iì dàtfo sqòmba gik'èdì ha eyits'ò ayii dàtfo k'e sqòmba nàedi ha (sìgodle gha, kọ nɪht'è nàedi-le) kọ gok'aahotaa wegodiì ghàa nɪht'è k'e dek'eèht'èe sùu kwet'iì kọ nàgoehdii yeghàedaà ayele ha.
- Sqòmba weghàhoòwoo weta sqòmba nɪt'ii wexè kọ nàgoehdii dọq ghòyewaa ha.
 - Kọ ts'ò k'òowo kọ nàgoehdii ts'ò nagodee gha godi while nɪdè eyits'ò ɟè xo hañi-le-dè wete ts'ò yegòhʒa ha dī nɪdè kọ nàgoehdii sqòmba wets'ò anadle ha lañi-le.

Sii kọ tsìgqowoo nɪdè eyits'ò kọ ts'ò k'òowo ɟfaà wek'e gògʒa ha niwo nɪdè hoòno dzẹẹ tehowii kwet'iì kọ nàgoehdii ts'ò geet'è ha, dàtfo sqòmba k'èxa siinagodle gha. Dɪèno-daà-silài dzẹẹ ts'ò nqòdè nɪht'è k'e dek'eèht'èe wets'ò niichi ha sqni.

Kọ nàgoehdii sùu kọ ts'ò k'òowo yegha ʒehkw'ii nèhɔʒo-le nɪdè ɟfak'aa kọ nɪht'è nats'eele ts'ò k'òowo ts'ò gogede ha dī-le.

KỌ NÀGOEHDII KỌ GOTS'QỌ NÀÈHTLA

Kọ gots'qọ xàts'etfa sùu kọ nàgoehdii nɪht'è t'à kọ ts'ò k'òowo ts'ò hadi-le-t'ii xàetfa awèts'edi. Kọ ts'ò k'òowo, kọ nàgoehdii xàetfa yek'èezqọ dzẹẹ k'e kọ goyiì nats'edèe wede adlà. ɟfè dzeh-ta wetehowii kwe kọ ts'ò k'òowo xàts'etfa gha kọ gok'aahta, kọ nàgoehdii wexè hañi-le-dè wede. Kọ nàgoehdii sùu ɟfaà wenɪht'è gòhɟi nayele ha hq't'e eyits'ò kọ tsìgqowoo nɪdè nàyehdi ha hq't'e.

KỌ NÀGOEHDII ASII WHEHLAA YETS'QỌ XÀETLA

Kọ nàgoehdii xàgedè nɪdè gits'ò asii àila agele ha sqni. Kọ ts'ò k'òowo eyii asii àilaa sùu wet'aaʒa-le hañi-le-dè wegho hoodzii sùu wede ayele ha.

Kọ ts'ò k'òowo dọ wets'ò ayii dàtfo k'ègedii sùu dek'enèyeet'èe gà kọ nats'eele gha k'òowo ghàyeʒa. Kọ ts'ò k'òowo kọ nàgoehdii eqii nàdee yek'èezqò dè nɪht'è wets'ò agehɟi.

Kọ nats'eele gha k'òowo dọ wets'ò asii àilaa sùu kọ ts'ò k'òowo wede ayele yèhdi ha, hañi-le-dè sqòmba ɟo k'èxa wek'èhodi nɪdè wegho nàedi ayele ha. Kọ ts'ò k'òowo dọ wets'ò asii eyii-le whelaa sùu ek'è-taèno dzẹẹ ts'ò yek'èdì ha.

Ek'ètaèno dzẹẹ weni ts'ò kọ nàgoehdii ɟilè sùu kọ nàgoehdii edets'ò asii negiwa ha dī-le. Xàgewa eyits'ò wek'èhodi k'èxa kọ ts'ò k'òowo ts'àgeehdi ha hq't'e. Ek'ètaèno dzẹẹ t'axqò kọ nats'eele gha k'òowo dọ wets'ò asii àilaa sùu kọ ts'ò k'òowo weghonàedi ayele dī-le. Kọ ts'ò k'òowo eyii sqòmba t'à:

- Asii xàts'eele eyits'ò asii wek'èhodi k'èxa sqòmba k'ehowii ha.
- Kọ nàgoehdii wenɪht'è (kọ nɪht'è naɟla-le, tsìgqiiwoo) ts'ò sqòmba ade ha, kọ nats'eele gha k'òowo weyatii k'e hañi-le-de nayaetikò.

Kọ ts'ò k'òowo asii wegho nàedi wegodiì ghọ kọ nats'eele gha k'òowo ts'ò eet'è ha. Sqòmba weghàhoòwoo sùu kọ nats'eele gha k'òowo t'faà gewa. Kọ nàgoehdii sqòmba neyiwa gots'ò kọ nats'eele gha k'òowo ɟfè xo ts'ò sqòmba weghàhoòwoo k'èdì. Sqòmba negiwa-le nɪdè Edzanèk'e Dèek'òowo ts'ò at'ì.

Edzanèk'e Kò Gha K'àodèe Eyits'ò Kòta Gha Kò K'àodèe

EDZANÈK'E KÒ GHA K'ÀODÈE SÌ EDZANÈK'E DÈEK'ÀOWO TS'ÀGEDI HÒT'E. EDZANÈK'E KÒ GHA K'ÀODÈE KÒ K'E EGHÀLADAA LÒ XÀ?AA EDZANÈK'E DÒ GHA GEHLA, DÈEK'ÀOWO WEXÈ. DÈEK'ÀOWO KÒ NÀGOTS'EHDÌÌ DÀTLÒ K'ÈXA KÒ NÀGOGEHDÌÌ WEGHÀÀ DÒ KÒ NÀGOGEHDÌÌ.

Dò kò nàgogehdìì gha dageehke ha dìr-le. Dò kò weòt'á ha asanile kò ats'òò whaà ts'ò efek'èdaà nageèhzi.

KÒTA KÒ GHA K'ÀODÈE (KKGK)

Kòta ts'òòhk'e gha nìdè kòta gha kò gha k'àodèe edeqì dèek'àowo kò gha kò ts'ò k'aowo qullì. Edzanèè kò gha k'àodèe ts'àgedi.

KKGK dek'egeèht'è gha gik'egòòà

<https://www.nwthc.gov.nt.ca/en/local-housing-associations>

KKGK wiiZi: _____

KKGK giñiht'èkò gòòòò: _____

Kòta: _____

KKGK gits'ò we'àgots'edee #: _____

Giñiht'èkò dàt'ò sadzeè enìxàitò: _____

La t'axòò sììgòzi ts'ò gots'ede: _____

NAHANNI BUTTE

HOÌLA NĪDÈ AMÈE TS'Ō GOTS'EDEA

Asii got'ak'e nàhòwoo sù wegho nànihowo eyits'ŋ wets'àhoedzŋ eyii hòila hŋt'e.

Hòila Nàhòwoo (kŋ gòik'ŋŋ, kw'ahti, dŋyaelŋ behchŋ): **911**

Hòila gikagŋide nŋdè ts'atà dŋi yatŋ gŋghàŋà:

- Dŋ gŋizŋ eyits'ŋ adŋ nàgedèe.
- Ayii t'à hòila adàgòdzàa.
- Dŋ dàtŋŋ kŋ gŋyŋ geèhk'w'e.
- Asŋ àdŋŋ gŋhŋŋ, dŋ asii t'à wehoeŋaa sŋ, eyits'ŋ asadzàa.

HOÌLA NÀHÒWOO TS'ÀHODI GHA ASÌ TS'ATÀ WHELA

Hòila gha ts'atà ts'eèhk'w'e	https://www.maca.gov.nt.ca/sites/maca/files/gnwt_7020_emergency_family_preparedness_brochure_wr_0.pdf	Kŋta k'àodèe eyits'ŋ dŋ fets'àgedŋi xàŋaa, Edzanèè Dèek'òowo
Tŋ dàiwŋ gha sŋts'eèhk'w'e	https://www.maca.gov.nt.ca/sites/maca/files/gnwt_7020_emergency_flood_brochure_wr_0.pdf	Kŋta k'àodèe eyits'ŋ dŋ fets'àgedŋi xàŋaa, Edzanèè Dèek'òowo
Hòila nàhòwoo gha ts'atà ts'eèhk'w'e	https://www.maca.gov.nt.ca/sites/maca/files/gnwt_7020_emergency_pet_brochure_wr_0.pdf	Kŋta k'àodèe eyits'ŋ dŋ fets'àgedŋi xàŋaa, Edzanèè Dèek'òowo
Ts'atà ts'eèhk'w'e gha edexè sŋgoahŋe	https://www.maca.gov.nt.ca/en/BeReadyNWT	Kŋta k'àodèe eyits'ŋ dŋ fets'àgedŋi xàŋaa, Edzanèè Dèek'òowo
Edexè sŋgoahŋe	https://www.getprepared.gc.ca/index-eng.aspx	Canada gha Dèek'òowo
Hòila nàhòwoo gha dàani k'ehots'eŋaa ha	https://www.redcross.ca/crc/documents/How-We-Help/Emergencies-and-Disasters-in-Canada/emergency-plan.pdf	Dechŋet'a Dek'oo Hòila gha Geèhk'w'ee (Red Cross)

Kọ Nàgòts'ehdii Njht'èkọ Wegodii

Kọ nàgòts'ehdii Njht'èkọ Edzanèk'e Dọ Siniyatii Njht'èkọ ta wheṛọ hṛ'e. Dii git'aa whela:

- Dọ Nàgedèe Nàowodeè eyits'ọ wenàowòd xàṛaa k'èahṛ'eè agehṛi.
- Kọ nàgogehdii eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo gigha nàowodeè eyits'ọ wenàowoo xàṛaa whelaà agehṛi.
- Kọ nàgogehdii eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo gixè sòts'eèdii hòṛọ njidè sìgehṛi.

Kọ nàgogehdii eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo gixè sòts'eèdii hòṛọ njidè kọ nats'eele gha k'àowo edexè sìgoahṛe gòhdi. Hagede ha dii njidè kọ ts'ọ k'àowo, hañi-le-dè kọ nàgoehdii wexehogehwhi gha kọ nats'eele gha k'àowo ts'ọ gogede ha dii-le.

Kọ nats'eele wenjht'èkọ ts'ọ gòts'ede:

- Wenjht'è k'e dek'enjht'è, niizi print anele eyits'ọ njht'è tai k'e niizi dek'enjht'è. <https://www.justice.gov.nt.ca/en/files/rental-agreement-dispute-resolution/Application%20to%20a%20Rental%20Officer.pdf>
- Njht'è k'e nets'adaedii dek'eèht'èe sii wenjht'è tai wexè anele.
- Wegodii k'èhodii gha nàih-di, njht'èk'ezee t'aa, xae nj gighàṛaa, wet'àgòts'edee t'aa, satsòkwì t'à ets'et'èe t'à: kọ ts'ọ k'àowo \$100.00 nàyehdi ha. Kọ nàgoehdii dèek'àowo kọ nàdee sii nàyehdi-le.
- Njht'èk'ezee t'aa, hañi-le-dè njht'è weyii whelaa gighàṛichi jọ ts'ọ: Kọ nats'eele gha k'àowo, Dọ Siniyatii njht'èkọ, Iadzèa 1920, Sọ̀mbak'è, NT XIA 2P4
- Satsòkwì t'à ets'et'èe: rental-office@gov.nt.ca
- Wet'àgòts'edee: nàedi-le: 1-800-661-0760 hañi-le-dè 1-867-767-9254 (Sọ̀mbak'è)

- Njht'èxàdee: 1-867-873-0489
- K'alemj: <https://www.justice.gov.nt.ca/en/boards-agencies/rental-office/>

Kọ nats'eele gha k'àowo ikawhile niwọ njidè dii hañi k'ehogeha ha dii-le:

- Kọ nàgoehdii eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo nàowo k'èaqj'èe ago-gele ha eyits'ọ git'aa wheṛọ hṛ'e.
- Kọ nàgoehdii eyits'ọ kọ ts'ọ k'àowo nàgehdi agehṛi, wek'èè hòṛọ njidè Nagehdii gha Nàowo giṛochi ha.
- Ayii dzexè k'e kọ nàgoehdii xàgehṛà ha xàgogehṛà Njht'è weṛochi t'à.

Kọ nats'eele gha k'àowo, nàyatikòdeè xèt'èe weyatii nàtso. Kọ ts'ọ k'àowo, hañi-le-dè kọ nàgoehdii, wek'èè aqj'iwọ-le njidè hòṛo-daà-dj dzexè k'et'ii nàyaetikò godeè gòts'ọ dọsiniahtii dọ̀ ts'ọ gogede ha dii-le.

Kòta Amèe Ts'ò Gots'edea

DÈEK'ÀOWO ŁO EYITS'Ò DÈEK'ÀOWO GJLJ-LE K'ÀODÈE GODI GETS'Ò-ELJ EYITS'Ò WET'À DÒ GIXÈ GOTS'EÈDII TS'ÀGEDII GHÀ ASÌI GITS'Ò.

EŁÈOT'J LÈKWÒYAÀLEGEH?JL TS'À GIK'ÈHODII KÒ		
Alion McAteer Kò, Sòmbak'è gòᓃᓃ	Hoila nàhowoo gha gots'edee: (867) 873-8257 (Sòmbak'è) Nàedi-le: 1-866-223-7775	Ts'èko eyits'ò chekoa giot'j gikwòeyaà agogeh?j gha gik'èhodì. Hòila Ts'à Gok'èhodii gha Yatì Goᓃt'aa – hòila whaà-lea gha, gots'ò xàyatì-le, dò daqùhᓃaa ts'àgedì.
Sutherland kò, Kwebacha gòᓃᓃ	Hoila nàhowoo gha gots'edee: 867-872-4133 (Kwebacha gòᓃᓃ) Nàedi-le: 1-877-872-5925	Ts'èko eyits'ò chekoa giot'j dagoqùhᓃaa sìi gik'èhodii eyits'ò gits'adi.
Efèot'j Ts'àhodii K'è, Hàt'odeè gòᓃᓃ	Hoila nàhowoo gha gots'edee: 1-867-874-3311 (Hàt'odeè gòᓃᓃ) Nàedi-le: 1-833-372-3311	Ts'èko eyits'ò chekoa giot'j dagoqùhᓃaa sìi gik'èhodii eyits'ò gits'adi.
Inuvik Efadj Hòᓃᓃᓃ Kò	1- 867-777-3877 (Inuvik)	Dò edèot'j t'à daqùhᓃaa Gits'àhodì.
Aimayunga Ts'èko eyits'ò Hòila ts'à Gik'èhodii kò, Tutoyaktuk gòᓃᓃ	1-867-977-2000 (Tutoyaktuk)	Dò efèot'j dafeqùhᓃaa xè eghàladaa sìi gits'àhodì.

DÈEK'ÀOWO KỌ NÀTS'EDÈE WENJHT'È

DỌ ASÌI T'À GIHOO?AA

Edzanèk'e Dọ Gihoo?aa gha Geèhkw'ee	867-873-8230 (Sọ̀mbak'è) Nàedi-le: 1-800-491-8885 http://www.nwtcd.net/	Dọ edets'òk'agedèe ts'àhodì gha hoghàgoetọ eyits'ọ yati t'à gits'àhodì.
Edzanèk'e wexè agot'ii	867-920-2644 https://inclusionnwt.ca	Dọ asìi t'à gihoo?aa t'ats'ò- geeda-ts'ò gits'àhodì.

YATI DỌ GHÀTS'E?ÀÀ / GONÌ T'À HOTÌI TS'EDAA

Wet'à Gots'edee t'à Chekoa Ts'àhodii	www.kidshelpphone.ca t'à xàè efets'ò gots'ede dek'eèhtf'èe 686868	Asìi weghọ nàinewo ghọ dọ ts'ò gọide.
Edzanèk'e Wet'àgots'edee t'à Gots'àgedì	Nàedi-le: 1-800-661-0844 https://www.facebook.com/ NWTHelpLine	Asìi t'à gots'eèdi hòṛṛṛ, asìi ghọ nànits'ewo, wegodiì eyits'ọ amèe ts'ò gots'edee gha gots'àgedì.
Kọta yati goghà?aa eii	Kọta ts'òphk'e https://www.hss.gov.nt.ca/en/con- tact/community-counsellor	Gonì hotii edaa ghọ nànits'edèe, asìi weghats'ewii t'à k'aat'ii anats'et'i, efèot'i dafegiih?aa, etc.
Dakwefòò Edenèk'e Nàgedèe & Hotedà Edahxọ Gixè K'aat'ii Ts'àhodì Ts'ò Gots'ede	Nàedi-le: 1-855-242-3310 (24/7)	Gonì Hotii Edaa yati goghàgè?à eyits'ò hoila ts'à gots'ò gogede.

ᑭᑯᑦᑲᑦ		
Edzanèk'e ᑭᑯᑦᑲᑦ ᑭᑯᑦᑲᑦ K'ehogegaa	Godi Gòhᑭᑭᑦ K'è Nàedi-le: 1-800-661-0878 https://www.nwtseniorsociety.ca	Asii wegodì, asii wet'àhot'ᑭᑭᑦ whelaa, eyits'ò Edzanèk'e ᑭᑯᑦᑲᑦ ts'àhodi.
ᑭᑯᑦᑲᑦ gha godi whelaa Wenᑭᑭᑦᑲᑦ	ᑭᑯᑦᑲᑦ gha godi whelaa Wenᑭᑭᑦᑲᑦ (gov.nt.ca)	Asii weghàlagedaa eyits'ò asii t'à gots'àgedi wet'à ᑭᑯᑦᑲᑦ edekò nàgedaa eyits'ò edegha asii hagehᑭᑦ ha.

ASII EYII-LE T'À AGET'ᑭᑭᑦ		
Goᑭᑭ Sii ts'ᑭᑭᑦ hwhᑭᑭ Nᑭᑭᑦᑲᑦ	Hoghàwèetᑭᑭ Nᑭᑭᑦᑲᑦ Edzanèk'e Kᑭᑭᑦᑲᑦ (gov.nt.ca)	Edzanèk'e kᑭᑭᑦ gòᑭᑭ
Ek'aàk'ᑭᑭᑦᑲᑦ wek'ehowii wexots'ehdi	Ek'aàk'ᑭᑭᑦᑲᑦᑲᑦ wek'ehowii gha yatì goghàgeᑲᑲ - Arctic Energy Alliance (aea.nt.ca)	Arctic Energy Alliance

ULUKHAKTOK

NÀOWODEÈ K'È DATS'EEHKE EYITS'Ọ ASÌI WEGHỌ GOTS'EDE		
Nàowodeè Gok'edaedi	1-867-767-9361 (Sọ̀mbak'è) Nàedi-le: 1-844-835-8050 https://www.justice.gov.nt.ca/en/legal-aid/	Dọ Siniyatii Nihitf'èkọ
Nàowodeè gots'adaedi Sigoziki	1-867-767-9384 (Sọ̀mbak'è) Nàedi-le: 1-844-497-1319 https://www.justice.gov.nt.ca/en/outreach-legal-aid-clinics/	Dọ Siniyatii Nihitf'èkọ
Nàyaetikọ Eghalageda	Gonèè gha https://www.justice.gov.nt.ca/en/community-court-workers/gits'ọ gots'edee wegodi	Dọ sinigeyatii gha geèhkw'ee sii dii t'à gits'aahti: <ul style="list-style-type: none"> • Wegha dọ k'edaedi dọ̀ gòahà • Nàowodeè gok'edaedi gha nihitf'è siahte • Nàowodeè wenihitf'è k'è dek'eniahtf'è • Hòila Ts'à Gok'èhodi Yatì Goòt'aa gha nihitf'è siinele. • Dọ dawets'iihàa ts'àhodi gha nihitf'è siinele
Dọ dawets'iihàa Ts'àhodi	Wet'àgots'ede nàedi-le t'à naàng-daà-dì sadzeè ts'ọ wet'à ts'et'ii ha dii-le: 1-888-459-1114 1-867-767-9261 (Sọ̀mbak'è) https://www.justice.gov.nt.ca/en/victim-services/	Godi gots'ihà gha, gots'agedi gha, amèe ts'ọ gots'ede gha, izhii dek'eèhtf'è weghọ: <ul style="list-style-type: none"> • Nàyaetikọdàani k'ehogera • Dọ wedaà nàhòwoo ts'ii • Gok'èhodi k'è eyits'ọ asagode ts'à gòrọ • Dọ k'èhodi gha yatì goòt'aa • Etc.

